บทความวิจัย (ม.ค. – มิ.ย. 2562)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล

ศิริญพร บุสหงษ์, นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร. 086-4687375 E-mail: sirin_bus@hotmail.com
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รอ.หญิงชนัดดา แนบเกษร,อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิณห์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) รูปแบบการเผชิญปัญหา 3) ความสามารถในการปรับตัวด้านการเรียน 4) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และ 5) บรรยากาศการเรียนการสอน กับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 120 ราย ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เก็บข้อมูลโดยใช้ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความฉลาดทางสังคม แบบสอบถามรูปแบบการเผชิญปัญหา แบบสอบถามความสามารถในการปรับตัวด้านการเรียน แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือได้แก่ .82, .76, .80, .91 และ .90 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและหาความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson's Product Moment Correlation

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมโดยรวมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 105.09 (SD = 9.49) อยู่ในระดับปานกลาง ความสามารถในการปรับตัวด้านการเรียน รูปแบบการเผชิญปัญหา สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และบรรยากาศการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .593, .572, .562 และ .218 ตามลำดับ) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและคณาจารย์ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล โดยเฉพาะการเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวด้านการเรียน รูปแบบการเผชิญปัญหา สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และบรรยากาศการเรียนการสอน ให้แก่นักศึกษาพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ: ความฉลาดทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างบุคคล รูปแบบการเผชิญปัญหา นักศึกษาพยาบาล
Received: April 23, 2018, Accepted May 4, 2018

FACTORS RELATED TO SOCIAL INTELLIGENCE OF NURSING STUDENTS

Sirinporn Bussahong, Student of Master of Nursing Science Program in Mental Health and Psychiatric Nursing, Faculty of Nursing, Burapha University. Tel. 086-4687375
E-mail: sirin_bus@hotmail.com
Assist. Prof. Dr. Capt.Chanudda Nabkasorn, Faculty of Nursing, Burapha University
Assist. Prof. Dr.Jinjutha Chaisena Dallas , Faculty of Nursing, Burapha University

Abstract

The purpose of this descriptive corelational study were examine social intelligence and test its relationship with correlation factors including 1) academic achievement 2) coping strategies 3) ability of

learning adjustment 4) interpersonal relationships 5) teaching and learning atmosphere of nursing students. Stratified random sampling was use to select the collage nursing students in the 1st to 4th years to participate in this study (N = 120). Data collection was conducted using personal information record, and five self- reported questionnaires including social intelligence, coping strategies, ability of learning adjustment, interpersonal relationships and teaching and learning atmosphere. The reliability coefficients of these five questionnaires were .82, .76, .80, .91, and .90, respectively. Descriptive statistics and Pearson's Product Moment Correlation were employed for data analyses.

The results revealed that the average score of social intelligence in total was 105.09 (SD = 9.49) at a moderate level. The social intelligence was significantly correlated with ability of learning adjustment, coping strategies, interpersonal relationships, and teaching and learning atmosphere at p-value < .01 (r = .593, .572, .562, and .218 respectively.) The academic achievement was not significantly correlated with social intelligence these among nursing students. Administrator and teacher in nursing education can use this study results could serve as a baseline data for development of intervention that would help enhance nursing students' social intelligence such as ability of learning adjustment, coping strategies, interpersonal relationships and teaching and learning atmosphere.

Keywords: Social intelligence, Interpersonal relationships, Coping strategies, Nursing students

คำขอบคุณ: งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

บทนำ

ความฉลาดทางสังคม (Social intelligence) เป็นความสามารถของบุคคลในการเข้าสังคม การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ตลอดจนการใช้ภาษากายขณะพูดคุยและสามารถในทำงานร่วมกันกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้ (Goleman, 2006; กรมสุขภาพจิต, 2554) ความฉลาดทางสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคลเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม นอกเหนือจากความฉลาดทางเชาว์ปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ เพราะหากบุคคลมีความรู้ความสามารถ แต่ไม่มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ขาดความรับผิดชอบ ไม่สามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ ก็จะทำให้บุคคลไร้ซึ่งความสุขเมื่อต้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม (คณิตพันธุ์ ทองสีบสาย, 2552) นักศึกษาพยาบาล มีอายุระหว่าง 18-21 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงของวัยรุ่นตอนปลาย เป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทตนเองจากวัยรุ่น สู่วัยผู้ใหญ่ ที่ต้องการปรับตัวให้เข้ากับวิชาชีพและกติกาของสังคม ซึ่งนำไปสู่ความมั่นคงในการแสดงบทบาทและการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้อย่างสมบูรณ์ (กนกพร เรืองเพิ่มพูล, สุดา รองเมือง และพัชรินทร์ นินทจันทร์, 2553) ซึ่งการศึกษาวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องให้บริการทางสุขภาพ แก่ผู้รับบริการเพื่อให้มีสุขภาพอนามัยที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ (ศิริวรรณ ตันนุกูล และวลัยนารี พรมลา, 2559) นักศึกษาพยาบาลจึงต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลต้องมีการปรับตัวต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่แตกต่างจากเดิมในชั้นมัธยมศึกษา อีกทั้งการดำเนินชีวิตส่วนตัวที่ต้องแยกจากครอบครัวมาอาศัยอยู่ในหอพักของสถาบัน ต้องมีการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน รุ่นพี่ อาจารย์ที่นักศึกษายังไม่คุ้นเคย ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพกับผู้ป่วยและญาติ นักศึกษาพยาบาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีความอดทนอดกลั้น มีความเข้าใจตนและเองผู้อื่น มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี สามารถวางตัวและแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมกับผู้ป่วย ญาติ และเพื่อนร่วมงาน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นสิ่งกระตุ้นที่ก่อให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความเครียดและนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำลง ทำให้นักศึกษาพยาบาลบางคนต้องพักการเรียน หรือลาออกจากการเรียนได้ (อมรรัตน์ ศรีคำสุข ไชโตะ, วิภาพร วรหาญ และวิพร เสนารักษ์, 2554)

จากสถิติงานทะเบียนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ปีการศึกษา 2560 พบว่า มีนักศึกษาลาออกในระหว่างที่กำลังศึกษา จำนวน 20 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 สาเหตุจากความเครียด ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในการเรียนได้ (งานทะเบียนและประเมินผล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิ์ประสงค์, 2560) และจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีระดับความเครียดและมีความวิตกกังวลสูง หาก